

تعیین شرایط مطلوب سرمادهی و جوانه‌زنی بذر گیاه دارویی قره قاط (*Vaccinium arctostaphylos* L)

شهرام صداقت حور^۱، عبدالکریم کاشی^۲، علیرضا طلایی^۲، احمد خلیقی^۲ و شهریار سعیدی مهرورز^۲

۱- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت،

۲- اساتید گروه باغبانی دانشگاه تهران،

۳- استادیار دانشگاه گیلان

چکیده: قره قاط (*Vaccinium arctostaphylos* L.) گیاه دارویی مفیدی است که سته‌های پر بذر تولید می‌کند. به منظور بررسی نیاز سرمایی بذور قره قاط و تعیین بهترین شرایط سرمادهی و جوانه‌زنی، آزمایشی در قالب فاکتوریل با طرح پایه بلوکهای کامل تصادفی با سه فاکتور در سه تکرار انجام شد. علاوه بر شمارش تعداد بذور در هر میوه، وزن بذر، نسبت وزن بذر به وزن کل میوه و اندازه بذور مورد ارزیابی قرار گرفت. در این آزمایش اقدام به تهیه میکروگرافهایی با میکروسکوپ الکترونی نگاره از سطح و شکل بذر قره قاط گردید. براساس نتایج بدست آمده، تعداد بذور موجود در هر سته قره قاط به طور متوسط معادل ۴۵ عدد می‌باشد. اندازه بذور قره قاط در میوه‌های رسیده یکسان نبوده و از خیلی ریز تا ریز دیده می‌شود. بررسی میکروگرافهای الکترونی بذر قره قاط نشان داد که این بذور به دوشکل عمده تخم مرغی و بیضی شکل قابل مشاهده اند. آزمایش شرایط جوانه‌زنی نشان داد که بذور قره قاط بعد از سپری کردن دوره سرمایی فقط در شرایط تناوب نوری قادر به جوانه‌زنی هستند و در تاریکی مطلق این بذرها قادر به جوانه‌زنی نمی‌باشند. بدین ترتیب بذر قره قاط جزء بذور دارای عکس‌العمل مثبت فوتوبلاستیک می‌باشد. آزمون سرمادهی بذر قره قاط نشان داد که سرمادهی خشک بذور بمدت ۱۵ تا ۹۰ روز می‌تواند موجب زایل شدن خواب بذر قره قاط گردد، هر چند بهترین نتیجه تحت تیمار ۹۰ روز سرمادهی خشک به دست آمد.

واژه‌های کلیدی: قره قاط، *Vaccinium arctostaphylos*، نیاز سرمایی، فوتوبلاستیک